

A szovjet kormány nyilatkozata a moszkvai atomcsend-szerződésről

A népek örömmel fogadták a hírt, hogy Moszkvában profálták a szerződést, amely megtiltja a nukleáris fegyver-kísérleteket a légkörben, a világűrben és a víz alatt. A szovjet kormány és N. Sz. Hruscov elvtárs szovjet kormányfő címére szakadatlan áradatok érkeznek üzenetek és táviratok állam- és kormányfőktől, a világ legtekintélyesebb politikai és közéleti személyiségeitől, egyszerű emberektől, akik hangsúlyozzák a Szovjetunió óriási érdemét, hogy javasolta a nukleáris fegyverkísérletek megszüntetését, s ezzel kiinduló pontot adott a sikeresen végződött moszkvai tárgyalásokhoz. Ezek az üzenetek és ezek a táviratok elismeréssel és hálával adóznak a szovjet kormánynak, hogy politikai böl-

cesséséről téve tanúságot közelítette meg napjaink egyik legfontosabb problémájának megoldását. Reális lépés ez, jó kezdet a nemzetközi problémáknak a békes együttélés elvei szellemében történő megoldásához. Számos állam-kormány már bejelentette, hogy kész aláírni a szerződést.

A léghőri, a kozmikus és a víz alatti nukleáris fegyverkísérletek megtiltásáról Moszkvában folytatott tárgyalások eredményeivel kapcsolatban a Kínai Népköztársaság-kormány július 31-én nyilatkozatot adott ki. Ebben a nyilatkozatban a Kínai Népköztársaság-kormány kijelenti, hogy ellenzi a nukleáris fegyverkísérletek eltiltásáról szóló szerződést és nem hajlandó csatlakozni hozzá.

A Kínai Népköztársaság-kormány egyúttal olyan »megtevesztésnek« is nevezi ezt a szerződést, amely »bolondítja a világ népeit« és »ellentétet a világ békeszerető népeinek vágyaival«.

Ezzel kapcsolatban a szovjet kormány szükségesnek tartja kijelenteni a következőket: A nukleáris fegyverkísérletek megtiltásáról szóló szerződésnek elvi jelentősége van a világot megevező problémák rendezéséhez vezető utak további keresése szempontjából. A békes együttélés politikájának helyességét és életrejét bizonyítja az a tény, hogy különböző társadalmi rendszerű államok s még hozzá olyan nagyhatalmak, amelyeknek ellentétei több ízben majdnem a világháború szakadékaiba sodorták az emberiséget — meg tudták találni egy időszaki nemzetközi probléma kölcsönösen elfogadható megoldását.

A népek a nemzetközi feszültség enyhítésének reális lehetőségét látják benne, annak lehetőségét, hogy fel lehet tartóztatni a fegyverkezési versenyt, amely súlyos teherként nehezedik vállukra.

A moszkvai tárgyalások eredményei reményt keltenek arra, hogy rendezni lehet azokat a megoldatlan nemzetközi problémákat, amelyekkel összefügg a béke megszilárdítása a földön. A szovjet kormány éppen erre törekszik és a moszkvai háromhatalmi tárgyalások napjaiban ismét széles körű akcióprogramot terjesztett elő a béke megszilárdítására.

Ez a program egy sor harszthatatlan intézkedést irányoz elő a termonukleáris konfliktusok veszélyének elhárítására, mindenekelőtt pedig megnevezett szerződés megkötését a NATO-országok és a Varsói Szerződésben résztvevő országok között. A szovjet kormány ezáltal is hangsúlyozta, hogy fel kell számolni a második világháború maradványait, meg kell kötni a német békeszerződést, s ennek alapján rendezni kell a nyugatberlini helyzetet.

A béke megszilárdításáért vívott harcnak a Szovjetunió által előterjesztett programja megfelel a népek alapvető érdekeinek.

Ez a program forró támogatásra talált a szocialista államok kormányainál és népeinél, az ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok köz-

véleményében, a tőkés országok dolgozóinak millióinál, a világ valamennyi haladó emberénél.

A szocialista országoknak a nukleáris fegyverkísérletek megtiltására vonatkozó kollektív véleménye kifejezésre jutott azokban a határozatokban, amelyeket a Varsói Szerződésben résztvevő államokban működő kommunista és munkáspártok központi bizottságai első titkárainak, és a tagországok kormányfőinek értekezletén fogadtak el. »A nukleáris fegyverkísérletek eltiltása kérdésében a megegyezés elérése — hangzik e dokumentum — a Szovjetunió és valamennyi szocialista ország következetes, békeszerető külpolitikájának eredménye, a különböző társadalmi rendszerű államok békes együttélése lenini politikájának sikere. Az értekezlet úgy véli, hogy ez a szerződés elősegíti a nemzetközi feszültség enyhülését és pozitív tényező lesz a népeknek a békéért és az újabb világháború veszélyének elhárításáért vívott harcában«.

Valamennyi kontinens testvéri marxista-leninista pártjai teljes támogatásukról biztosították az elért megállapodást. A szerződésben a béke és a haladás erőt gyarapító általános irányvonal következetes alkalmazásának komoly eredményét látják. Mindazok, akik számára kedves a béke, egyöntetűen helyeslik a moszkvai tanácskozások eredményeit.

Az egyöntetű helyeslés közepette egy kézen meg lehet számolni azokat, akik arra vetemednek, hogy a nukleáris kísérletek betiltásáról aláírt egyezmény nyílt ellenzőinek vallják magukat.

Ide tartoznak mindenekelőtt az Egyesült Államok úgynevezett veszettjei, akik a »kommunista veszély« rémével hadonásznak és azt kiáltozzák, hogy a szerződés megakadályozza az Egyesült Államokat még pusztítóbb fegyverek megteremtésében. Ide tartoznak a nyugatnémet militaristák és revansisták legszükségesebb képviselői, akik állandóan új, katonai kalandokon törnek a fejükre. Ide tartoznak a francia uralkodókörök szélsőséges elemei, akik ismeretlen okok miatt úgy döntöttek, hogy Franciaország nagysága nem a nemzetközi feszültség enyhítéséhez való hozzájárulásban, a többi népekkel való barátságban rejlik, hanem az atombombához való ragasz-

kodásban, abban, hogy bármi áron létrehozzák atomfegyvertárukat.

Amikor az imperializmus legharciasabb képviselői ehhez hasonló nézetekkel lépnek fel, egy egyáltalán nem váratlan, de amikor a nukleáris kísérletek betiltásáról szóló szerződés ellen kommunisták lépnek fel, sőt olyan kommunisták, akik szocialista országok élén állnak, ez joggal kelt meglepetést.

Szocialista országok vezetői hogyan utasíthatnak el félvállról egy olyan nemzetközi szerződést, amely a béke megszilárdításának ügyét szolgálja, és megfelel a népek óhajainak, életbevágó érdekeiknek? Csak a nukleáris robbantások beszüntetését régóta követelő népek életbevágó érdekeinek figyelmen kívül hagyása készíthette a kínai kormányt arra, hogy nyilatkozatában így módon magyarázza a szerződés célkitűzéseit és lényegét.

A Kínai Népköztársaság-kormányának nyilatkozata azt állítja, hogy a szerződés aláírása a három hatalom »nukleáris monopóliumának megszilárdítását« szolgálja, és a Szovjetunió részvétele az ilyen szerződésben »behódolás az amerikai imperializmus előtt«. Nagyobb abszurdumot nehezen lehet elképzelni. A Szovjetunió, az összes békeszerető erők a nukleáris fegyverkísérletek betiltásáról szóló egyezmény megkötésére törekedve a megállapodásban olyan intézkedést látnak, amely óvja az emberiséget a léghőri, a víz és a kozmikus térség radioaktív anyagokkal való beszennyezéséből fakadó veszélyes következményeiktől. Azok, akik egyenlőségjellet téve szocialista hatalom és kapitalista országok közé vádakkal illetik a Szovjetuniót, olyan látszatot akarnak teremteni, mintha a Szovjetunió valamiféle atommonopóliumra törekedne, sőt »kapitulált« volna.

A dolognak az a látszata, hogy az felelne meg a béke érdekeinek és az nem volna kapituláció az imperializmus előtt, ha a nukleáris fegyver elterjedne a világon, ha a nyugatnémet revansistáknak megengednék, hogy kezükhöz kaparintsák az atomfegyvert, ha az államok sorozatos atomrobbantásai egymást követnék. A dolog éppen ellenkezőleg van. Éppen ez volna felelőtlen já-

(Folytatás a 2. oldalon.)

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

53. évfolyam, 181. szám

Ára: 70 fillér

Vasárnap, 1963. augusztus 4.

A hévizek vizsgálatával foglalkozó kísérleti üzem épül Szegeden

Befejezte munkáját a termálkutak társadalmi hasznosításával foglalkozó tudományos konferencia

A hévizek társadalmi hasznosításával foglalkozó tudományos konferencia tegnapi, második napján ismét két érdekes előadás hangzott el. Elsőnek Árvai József, a megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke helyettese a geotermikus energia kísérleti felhasználásának közeli és távoli lehetőségeit elemezte.

Magyarország területének geotermikus anomáliája az egész világon egyedülálló:

már kis mélységekben is nagy hőmérsékletű víz található,

s mivel a kőzetek porózusak, aránylag könnyű felszínre hozása is. Lényegében forró vizű tenger helyezkedik el az Alföld alatt. Bár, pontosan nem mérték még fel a hévizek mennyiségét, óriási kincs, nagyobb, mint az ország szénvágya. A tudományos felmérés elvégzése azért is fontos, mivel az ország energiahordozókban szegény, s

a geotermikus energia nemcsak fűtésre, hanem

ipari célokra is felhasználható,

s ezt a távlati tervek készítésekor feltétlenül figyelembe kell venni.

A Dél-Alföld első termálvizű kútját, a szegedi Anna-kutat 1927-ben fúrták, de harminc év telt el, míg az első kezdeményezés követőre talált. 1957-ben a Haladás, 1960-ban a Felszabadulás Termelőszövetkezet fúrt termálkutakat. Kimutatták, hogy a hévizes növényházi termelés 40 százalékkal olcsóbb, mint ha szénrel fűtenek. Az ily módon hasznosított vizre azonban nyáron nincs szükség. Az országban elfolyó hévizek miatt évente egymillió tonna szénnek megfelelő energia vesz el.

Az összetett alkalmazás lehetősége leginkább a nagy városokban van meg. Szeged és környékének hidrobiológiai és geológiai adatai olyan kitűnőek, hogy a hévizeket akár üzemi célra vagy tömbfűtésre, az úgyne-

vezett szekunder vizet pedig meglehetősen egyszerűen is érdemes felhasználni.

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság a szegedi városi tanács javaslatára már tervezeti azt a kísérleti üzem, amelyben a hévizek korrozív hatását, a sókiválást és a hőenergia felhasználásának módszereit vizsgálhatják. A kiválasztott gázt az újszegedi lakásokba vezetik be, a már elkészült kút vizének hőmennyiségével 1600 lakás fűthető. Természetesen még több hasonló kút is épül, s ezek vizének igénybevétele

az egész város fejlődését, mind városképi, mind szerkezeti tekintetben befolyásolhatja a későbbiekben.

A METESZ szegedi intézőbizottsága mellett működő munkabizottság sok segítséget adott a távlati elképzelések felvázolásához.

Az ország geotermikus energiájának nagymérvű kiaknázása hatással lehet az ipar, és ennek révén a külkereskedelem szerkezetének alakulására, a mezőgazdaságra, a városok fejlődésére, a gyógyászatra és a közegészségügyre egyaránt. Hogy már a közeli jövőben mi valósulhat meg mindebből, arra

a szegedi mintaüzem adhat feleletet.

A József Attila Tudományegyetem általános fizikai-kémiai intézetében kidolgozták a korrozív elektrokémiai mérések módszereit, ami szintén a gyakorlati felhasználást segíti elő.

A hévizek mennyiségének és alkalmazási lehetőségeinek tudományos feltárása csak most kezdődik, az említett kérdésekben még nem lehet határozottan állást foglalni. De miután a geotermikus energia jelentőségét felfeltárta,

a társadalom összefogása minden bizonnyal hamar eredményt hoz.

A Tiszántúli déli részének balneológiai adatairól dr. Bartha István főorvos tartott előadást. A pénteki és szombati előadásokhoz ismét

többen szöveget hoztak a tudományos konferencia résztvevői közül. A zárót Barati József, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa művelődési osztályának vezetője mondta el, kiemelve annak jelentőségét, hogy a hévizek felhasználása nemcsak orvosi, hanem társadalmi feladat is.

Megérkezett Moszkvába Rusk és Lord Home

Moszkvai idő szerint szombaton délután 17 óra 55 perckor Rusk amerikai külügyminiszter sugárhajtású Boeing különrepülőgépen kísérteivel megérkezett a vnuokói repülőterre. A repülőtéren Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter és Ivan Szpiridonov, a Legfelsőbb Tanács szövetségi tanácsának elnöke fogadta.

Tizenöc ór tizenöt perckor (moszkvai idő szerint) megérkezett Lord Home angol külügyminiszter is kísérteivel. A brit küldöttséget szintén Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter és Ivan Szpiridonov, a Legfelsőbb Tanács szövetségi tanácsának elnöke fogadta.

U Thant, az ENSZ főtitkára szombaton Londonon keresztül repülőgépen Moszkvába utazott, hogy részt vegyen a részleges atomcsend-egyezmény hétfő délután sorakerülő aláírásán.

Elutazásakor a New York-i repülőtéren kijelentette: **az a tény, hogy meghívták Moszkvába az aláírásra,**

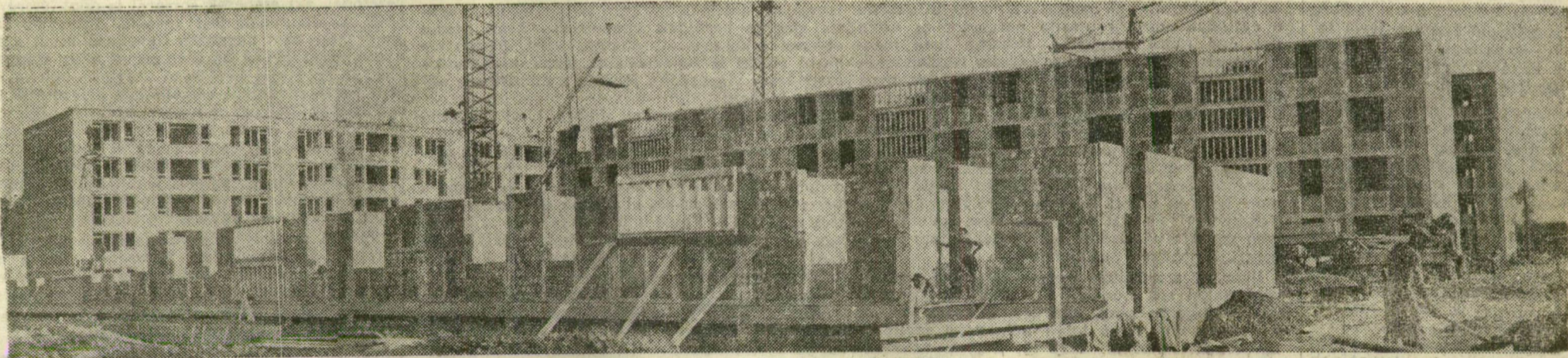
már magában véve az ENSZ jelentőségének elismerése.

Hangoztatta: bízik abban, hogy az atomcsend-egyezmény kedvezően befolyásolja a világ tartós békéjének esélyeit. Az ENSZ — mondotta — továbbra is minden erejét latba veti a béke megőrzése érdekében.

A UPI, amerikai hírgyűjtő központja jelentése szerint U Thant elmondotta újságíróknak, hogy

tervet visz magával azokról a lépésekről, amelyekkel a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia a nemzetközi feszültség további enyhülését elősegíthetné.

Hozzáfűzte, reméli, hogy alkalma lesz ezt a tervet Hruscov szovjet miniszterelnök elé terjeszteni. Egyébként nem volt hajlandó a terv részleteiről nyilatkozni. A főtitkár ma, vasárnap délután érkezik a szovjet fővárosba és előreláthatólag augusztus 7-én tér vissza New Yorkba.

Szegeden az Ogyessa lakótelepen július 28-án adtak át egy 78 lakásból álló épületet, amelybe most költöznek a szerencsés tulajdonosok. A mai vasárnapon dolgoznak az építők, azért, mert meg akarják szüntetni az elmaradást. A tervek szerint szeptembertől folyamatosan az év végéig még négy épületet húznak fel. Felvételinél az épülő lakótelep látkepe.

Épül az Ogyessa városrész

(Somogyiné felvétele)